

HALINA PAWLOWSKA'

DÍKY ZA FÍKY

motto

Díky za fíky

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na

www.motto.cz

www.albatrosmedia.cz

motto

Halina Pawlowská

Díky za fíky – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2018

Všechna práva vyhrazena.

Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

motto

HALINA PAWLOWSKA'

DÍKY ZA FÍKY

Praha 2018

Neříkám pravdu, protože ji nesnáším.

Vasil Kločurek, 90 let

Upřímně řečeno, od té doby, co mi umřel můj muž, nejsem úplně šťastná.

Jsem jako člověk, který závodně běhal, byl šampion, ale pak mu museli operovat koleno a po té operaci mu řekli, že nejenže už nebude nikdy běhat, ale že bude i blbě chodit. A on blbě chodí a všichni ho litují a jsou na něj hodný, ale pak zapomenou, že je to chudák, a začne jim vadit, že je tak blběj chodec.

Když se ze mě stala vdova, tak z toho taky všichni byli dojatí a byli laskaví a kamarádky byly taktní a nemluvily přede mnou o svých manželích. Ale pak na to zapomněly nebo začaly mít pocit, že jsem vdova už nějak dlouho, a tak se beztestně začaly svěřovat, co ten jejich udělal a řekl a tak dokola.

Jako když jsem si přetrhla achilovku a nesměla jsem se na ni tři měsíce postavit, jako že vůbec... a moje rodina – tehdy ještě početná – kolem mě poskakovala a posluhovala mi, ale za tři dny všichni začali mít lehce udivený obličej, když jsem od nich něco potřebovala, za týden byli nedůtkliví a za měsíc jsme se nenáviděli navzájem...

— — —

To, že nejsem šťastná, jsem si uvědomila na ostrově Wangerooge, když jsem vytáhla chodidla zpod peřiny...

Jako máma, když umírala na áru a oni tam říkali, jak je úžasná, že si je dokáže sama vytáhnout. Ale ona nebyla úžasná, jen jí prostě bylo strašně nepříjemný mít přikrytý ty nohy...

Ústříčník dlouhozobý

Možná bych měla
prozradit, že k vodě zásadně
nosím bílé bikiny s třemi
vlčími máky...

Wangerooge je ostrov v Severním moři. Kdysi se na něm mluvilo frísky, a kdyby se chtěl někdo dozvědět něco podstatného z ostrovní historie, musel by umět německy.

Já jsem se německy učila dlouho. Na základní škole a taky jsem dvakrát byla v NDR, když máma organizovala výměnné pobyty pro gymnázium, na kterém učila. Tehdy jsme bydlely v Berlíně u ředitele průmyslovky a ten šel každé ráno pro teplé housky. Moje máma taky chtěla, aby šel táta někdy pro housky, ale mého otce rodinné

snídaně nezajímaly. I když občas, když měl najednou peníze, tak šel do řeznictví a tam si vybral největší kus bůčku a taky žebírka a pak všechno naložil do papriky a česneku a upekl to v troubě.

O Wangerooge jsem se dočetla, že turisté na něj jezdí za báječným vzduchem, protože díky velikému přílivu a odlivu se na pobřeží drží hodně soli, že se na ostrově nesmí jezdit autem, že na něm stojí dva majáky, a že když má někdo štěstí, tak může zahlédnout tuleně.

Za druhé světové války Američani ostrov bombardovali, protože třicet kilometrů od něj byl na pevnině přístav s vojenskou základnou. Ostrov je od spadlých min prošípovaný jámami, v kterých se líně převaluje mělké moře. Kolem poposedává a poletuje spousta nejrůznějších ptáků, kteří loví pochoutky v mokřém písku.

S mokřým pískem mám intimní zkušenost. Stalo se to, když jsem byla na Wangerooge poprvé. Richard tam se mnou ještě nebyl. Jen má dcera a sestřenice a jejich partneři a děti a taky děti, které s jejich dětmi chodily do stejné školky, a byli tam taky jejich rodiče a pak nějakí známí těch rodičů, kteří sice neměli děti, ale zas měli koně a na těch koních se ty děti, co s těmi našimi dětmi chodily do školky, učily jezdit.

Tenkrát jsem na tom byla psychicky dost zle.

Byla jsem asi v nějakém šoku. Jinak si nedovedu vysvětlit, proč jsem se rozhodla, že půjdu dovádět do vln. To je výraz! Dovádět ve vlnách! Touhle větou mě moje máma úplně mučila. Vždycky když jsme se ocitly někde na břehu, tak mne posílala dovádět!

Na Wangerooge bylo docela teplo, byl srpen. Severní moře ale teplé není nikdy, mělo patnáct stupňů. Vlny narážely o břeh, šla jsem nekompromisně pořád dál. Asi po dvaceti metrech mne už lýtka nezábla. Dno se začalo prudce svažovat. Voda mi byla do pasu. Lapala jsem po dechu a pak už se to nedalo protahovat. Potopila jsem se. Až po krk. Vlasy jsem si chtěla nechat suché. Rázně jsem se odrazila a plavala směrem k obzoru. Plavala jsem energicky. Chtěla jsem se zahřát, ale pořád jsem měla pocit, že mne někdo skrz naskrz proklál obrovským ledovým rampouchem. Nekoupala jsem se sama. Asi tak dvanáct plavců jsem napočítala kolem. Měli odhodlané výrazy a nezdálo se, že by jim chlad extrémně vadil.

„Jsou to protestanti!“ vybavila se mi věta mé matky.

„Protestují proti přepychu a pohodlí, a proto sami sebe týrají, aby dokázali, že správný křesťan si nikdy nesmí užívat, ale musí pořád trpět!“

Nevím, jestli v moři dováděli protestanti, ale

v každém případě nebyli tak vymrzlí jako já. A právě když jsem se rozhodla, že už tu studenou hrůzu nebudu snášet, a chtěla jsem zamířit na břeh, tak přišla sedmá vlna. O každé sedmé vlně se říká, že je větší, a tahle byla největší ze všech. Byla vysoká tak tři a půl metru. Nejdřív mi podrazila nohy, pak mě spolkla, pak se mnou smýkla, pak mnou třikrát otočila o tři sta šedesát stupňů a pak, když už jsem se zalykala a loučila se životem, mě vztekle vyplivla!

Přistála jsem na mělčině. Ale nebyla jsem na břehu. Byla jsem uprostřed oceánu. Aspoň tak se mi to zdálo na první pohled. Když jsem se konečně normálně nadechla a zaostřila jsem oči, podrážděné solí, zjistila jsem, že jsem na jakémsi ostrůvku. Že je ukrytý maximálně deset centimetrů pod hladinou, že jsem od břehu minimálně sto padesát metrů a že hradbu tříštících se vln nedokážu nikdy překonat.

Na ostrůvku jsem nebyla sama. Pohupovala jsem se v hejnu racků. Chodili po písku lehce jak baletky a já jim záviděla. Oni možná zas záviděli černobíle pruhovanému ptákovi s tmavě oranžovým zobákem, kterým provrtával ostrůvek jak důlní vrtačka. I když jsem se válela jen pár centimetrů od něj, tak byl tak soustředěný, že vůbec nezvedl hlavu.

Rozhodla jsem se, že vstanu. Jakmile jsem se

opřela o nohy, zajely mi do písku hlouběji. Zkusila jsem to asi desetkrát. Pak mi došlo, že jestli nechci skončit pod pískem jako děsivý tlustý pouštní červ olgoj chorchoj, musím pečlivě pracovat se svým těžištěm.

Před cestou na ostrov jsem si myslela, že už se mi všechno hnusné stalo, že mě nic strašného nemůže potkat. Pomalé umírání ve dvoudílných plavkách na písečné duně v ledové vodě jsem si neuměla představit. Racci byli větší než slepice. Vůbec se mě nebáli, já jich ano. Vybavil se mi totiž nejen film *Ptáci*, ale taky jedna pasáž z nějakého válečného románu, kde se psalo, že racci rádi vyklouvají lidské oči. Snažila jsem se proto rac-ky neprovokovat svým bělmem. Přimhouřenýma očima jsem úpěnlivě sledovala břeh a taky jsem párkrát zvedla ruku. Jakmile jsem to udělala, zabořila jsem se hlouběji. A jakmile jsem se nadzdvihla, jako že bych snad plavala, mořský proud mne táhl dál od pevniny. Musela jsem jen doufat, že si mě někdo všimne. A že to bude brzo.

Dcera si mě nevšimla. Až můj zeť. Zahlédla jsem (přimhouřenýma očima), jak něco vzrušeně říká mému vnukovi. Podráždilo mě to, přece nečeká, že mi může pomoci pětileté dítě! Pak můj zeť asi něco křičel, protože se kolem něj seběhl hlouček a všichni si clonili oči proti slunci, aby mě mohli lépe vidět. Pak jeden z turistů zvedl

dalekohled a pak si ho všichni horečně předávali a pak...

Nenávidím adrenalinové sporty, jediné riziko, do kterého jsem se kdy vrhla, byl přímý televizní přenos, když jsem moderovala předávání filmových cen. Na Wangerooge jsem se ale ocitla v akčním filmu. Přiletěla totiž helikoptéra. Hučela hrozivě nade mnou a voda šplíchala tak prudce, že jsem se zalykala.

Křičela jsem, že takhle to nejde, že to nepůjde, ale v tom rachotu mě nikdo neslyšel. A pak se ke mně na laně spustil záchranář a přivázal mi jiné lano kolem ramen a pasu. A pak záchranáře vytáhli nahoru a mě hned za ním. A pak se mnou helikoptéra odletěla na heliport u dětského hřiště.

Vítala mě nejen má rodina. Z ostrova tam přiběhli všichni. Nebyla jsem odřená, nebyla jsem ani promodralá, ale protože mám chladovou alergii, tak jsem otekla po celém těle. Z očí jsem měla štěrbiniky, aniž jsem je musela přimhuřovat, ale poprvé od smrti svého muže jsem se dokázala zasmát.

Zeť mi totiž prozradil, proč mě, když mne na tom ostrůvku uviděl, nejdřív ze všeho ukázal vnučkovi a proč zavolal turisty. Byli nadšení, protože si mysleli, že mají štěstí, že konečně zahlédli TULENĚ!

Ještě ten večer jsem si na internetu našla obrázek toho ptáka s tmavě oranžovým zobákem. Jmenuje se ústříčník dlouhozobý.

3.

Richard se mnou jel na Wangerooge další rok.

*Měli jsme pokojík hned vedle pokoje mé dce-
ry, zetě a vnuka a společný jsme měli obývací
s kuchyní.*

*Nevím, jestli to bylo tím vyhlášeným ostrovním
wangoogským vzduchem, ale jakmile se zřítíl na
postel, začal odfukovat. Hluboce. Tak nějak ani-
málně. Protože jsme byli na severu, tak mi připomí-
nával mrože. Mrože, co vydává pravidelné dunivé
zvuky, které jako by nevycházely jen z jeho těla,
ale snad přímo z hlubin Země.*

*Mám dost náročné usínací rituály. Trpím nespá-
vostí po otci. Všichni vědí, že můj otec nerespek-
toval noc, zval si přátele, pil, recitoval a zpíval.
Jako dítě jsem v naší garsonce usínala většinou za
plného světla hluboko po půlnoci. Jím prášky.*

*Když to někomu prozradím, tak se chytne za
ústa: „A není to návykové?!“*

*No... jím je přes třicet let a mám v úmyslu je
jíst dál.*

Asi to bude takový můj návyk...

— — —

Přijeli jsme v neděli. Měli jsme za sebou sedm set kilometrů a cestu trajektem a vláčkem. Byli jsme unavení. Náš pokojík měl asi deset metrů čtverečních a Richard si hned lehl. Svlékla jsem se a potřebovala jsem otevřít okno. Richard si vybral postel hned pod ním. Musela jsem se přes něj natáhnout. Už jsem si svlékla podprsenku, měla jsem na sobě noční košilku. Takovou hebkou, s kyticzkami a uzounkými ramínky s růžovou kraječkou. Voněla jsem po citronech z francouzského bio parfému a Richard mě přejel očima. Nezahlédla jsem v nich vášeň, ten pohled byl kradmý.

Nejdřív mi nedošlo, co mě tak podráždilo, ale když se Richardovo oddychování proměnilo v řezání pilou, v dunění tisíců pochodujících vojenských holínek a ve smrtelný chrapot, tak jsem konečně ten prchavý moment v Richardově pohledu dokázala analyzovat.

V Richardových očích jsem zahlédla znechucení.

Dřív Richard nechrápal. A když říkám dřív, tak myslím tehdy, když mi bylo třicet.